

1. teden; 16. 3. 2020 – 20. 3. 2020; 1 ura

oddelka: 7. C in 7. B

Pozdravljen učenec/pozdravljena učenka.

Pa smo zares v »izrednih razmerah« zaradi korona virusa.

Nič hudega, prilagodili se bomo, šolo izpeljali »na daljavo«, predvsem pa je pomembno, da ostaneš zdrav/a.

Pa začnimo:

- Za vsako učno uro ti bom pripravila učno snov, ki jo boš moral po navodilih obdelati.
  - Večinoma snovi bomo obravnavali kar s pomočjo zvezka, vsebine na spletu in še z nekaj mojimi dodatnimi navodili.
  - V tem tednu (16. 3. – 20. 3. 2020) imamo na urniku 1 šolsko uro. Ker v posameznih oddelkih (7. A, 7. B in 7. C) različno napredujemo s snovjo: dobro preveri, če je snov – ki sem jo predvidela za tvoj razred / oddelek.
  - Če ti kaj ne bo jasno, me lahko starši kontaktirajo vsak dan od 7.00 do 15.00 na moj elektronski naslov: dolgan.barbara@gmail.com
-

1. učna ura; 7. C in 7. B

Učna tema: Uvod v glasbeni BAROK

- Priložen slikovni material predelaj; **prebereš** o glasbenem obdobju baroka, si **ogledaš slikovno gradivo** in **poslušaj** priložene posnetke
G. F. Händel: Glasba za kraljevi ognjemet; link: <https://www.youtube.com/watch?v=ZuG1t2smdCQ>
J. S. Bach: Preludij in fuga v c – molu; link: <https://www.youtube.com/watch?v=vcC4Thug-h8>.
- **V zvezek** si zapišeš **vso snov**, ki je na slikovnem gradivu **označena z zveščičem in je ČRNE barve!**
- Ob koncu tega uvodnega dela si **predvajaj še pesem G. B. Pergolesija: ZLATA ROŽA** (link: <https://www.youtube.com/watch?v=3Be6JEGuB88>) pesem ob poslušanju še **spremljaj po notnem zapisu in se nauči zapeti 1. kitico.**

SLIKOVNI MATERIAL:

ČAS

- 1600 angleška kraljica Elizabeta I. je dala Vzhodnoindijski družbi izključno pravico do raziskovanja Indije
- 1609 GALILEO GALILEI; je proučeval nebo s teleskopom → ugotovil je, da je središče osončja Sonce
- 1620 ladja MAYFLOWER iz Anglije v Ameriko pripelje prve evropske priseljence
- konec 17. stoletja; odkritja ISAACA NEWTONA spremenijo matematiko in fiziko
- 1701 JETHRO TULL; predstavil je sejalnik, ki je spremenil način poljedelstva v Evropi

DRUŽBA V 17. IN 18. STOLETJU

- FEVDALIZEM; je vrsta družbene ureditve, kjer srečamo dva sloja prebivalstva: plemstvo in cerkvena gosposka ter tlačane in služabnike
- GLASBA v tem obdobju je bila privilegij aristokratov; meščani in kmetje pa so bili iz glasbenega sveta izvzeti (razen v cerkvah in ob večjih vladarjevih slavjih na ulicah in trgih) - ostala sta jim ljudska glasba in ples

[G. F. Händel: Glasba za kraljevi ognjemet](#)

BAROČNA GLASBA

- barrocco (portugalska beseda); nepravilni biser
- **Glasba** (in šolstvo) sta se v baroku iz **samostanov in cerkva selila tudi na gradove in druge posvetne stavbe**, kjer so v glavnem bogati aristokratski otroci v dveh urah tedensko spoznali glasbeno teorijo, da so lahko peli in igrali po notah, ki so se razvile v takšni obliki, kot jih poznamo in uporabljamo še danes.
- Barok je čas **okraskov**, za baročno glasbo, pa so značilne **razgibane, okrašene melodije**, urejene v **durovih in molovih lestvicah**.
- V izvajanju glasbe vse večjo veljavo dobiva mojstrsko oblikovanje igre na instrument ali petje, čemur pravimo **virtuoznost**.
- **Dinamika** v glasbi je bila **stopničasta**; ni bilo postopnih crescendov in decrescendov.
- **Motorični ritem**; gibanje v kratkih, enakomernih notnih vrednostih, ki je nepretrgano (**FUGA**).

BAROČNA GLASBA

1. Baročno obdobje zajema čas med leti 1600 in 1750.

2. Veličastje baročne glasbe se kaže v mogočnih pevskih zborih, instrumentalnih skupinah, orkestrih. Pojavljali so se tudi že **VIRTUOZI**; umetniki, ki so dosegali največjo spretnost in mojstrstvo izvajanja.

 G. F. Händel: Glasba za kraljevi ognjemet

3. GLASBENE OBLIKE V BAROKU

- **VOKALNO - INSTRUMENTALNE:**
OPERA, KANTATA, ORATORIJ

Prvo takšno delo, ki se je imenovalo glasbena drama, je napisal leta **1594** skladatelj **Jacopo Peri** z naslovom **Dafne**. Glasbila, ki naj bi spremljala pevce, še niso bila točno določena. Največ je bilo godal in brenkal.

- **INSTRUMENTALNE:**
SUITA / SONATA / KONCERT
FUGA

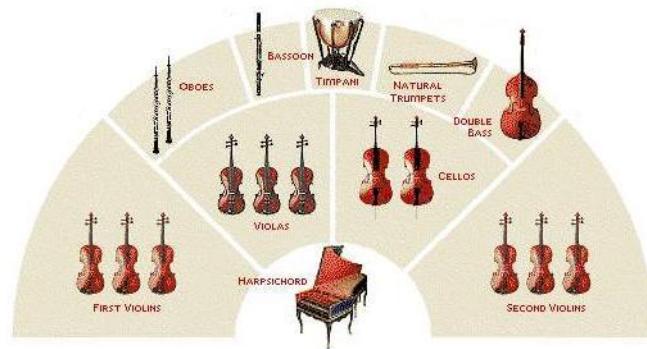
[J. S. Bach: preludij in fuga v c - molu](#)

Fuga a 3 voci Johann Sebastian Bach (1685-1750) BWV 847

4. Instrumenti so se v orkestre začeli združevati šele v **17. stoletju**. Nastopali so v zasedbi sorodnih instrumentov in tako tvorili skupine: **TROBENTAČEV**, **PISKAČEV** in **GODALCEV**. Prvi orkestri so bili iz godal, z nekaj brenkal, pihal, trobil in tolkal.

Slika prikazuje koncert za flavto in orkester. Na sliki so (med drugimi) upodobljeni **Friderik Veliki** (na sredini igra prečno flavto), čisto na desni je veliki učitelj flavte Johann Joachim Quantz, levo od njega stoji in igra violino Franz Benda, ob čembalu pa je **Carl Philipp Emanuel Bach**. Na sliki je še glasbenik, ki igra violončelo. Slika je nastala v obdobju **po baroku**, vendar je dober slikovni **primer izvajanja baročnega koncerta**.

BAROČNI SKLADATELJI

- **FRANCIJA:**
- Jean Baptiste Lully, Jean Philipe Rameau.

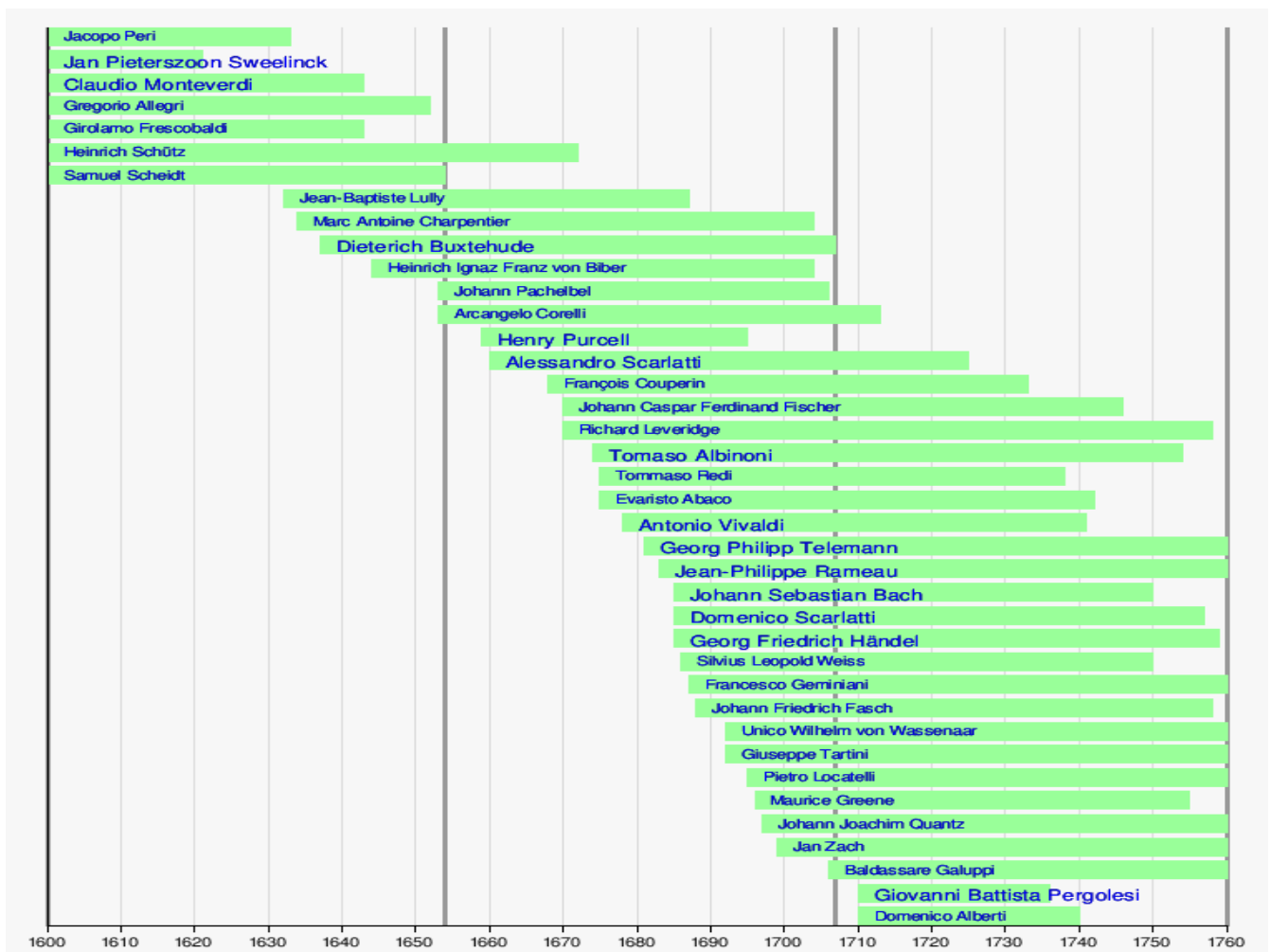
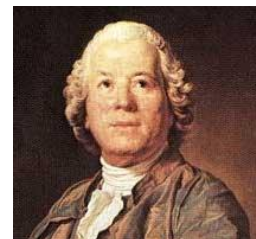

- **ITALIJA:**
- Luigi Boccherini, Tommaso Albinoni, Claudio Monteverdi, Archangelo Corelli, Antonio Vivaldi, Giovanni Batista Pergolesi.

- **NEMČIJA:**
- Cristoph Willibald Gluck, Georg Friedrich Händel, Johann Sebastian Bach.

- **KRANJSKA:**
- Giuseppe Tartini, Janez Kerstnik Dolar.

Zlata roža

(Slovensko besedilo Jože Humer)

Giovanni Battista Pergolesi

1. Tam ne - kje je zla - ta ro - ža, pa ne vem še, kje cve - te. Sred po -
p *rit.* *mp*
piu mosso
ljan jo ve - ter bo - ža, a ne znam po - ti do nje. Pa bom
rit. *mf*
a tempo
pti - či - co po - pro - sil, naj pred ma - no po - le - ti, pa - bo
rit. *p*
ve - ter pti - čko no - sil tja, kjer ro - ža — se zla - ti.